

BERTILLS & JUNG
LITEN BYRÅ. STORT HJÄRTA.

FINLANDS SVENSKA 4H

Utvärdering av förbundspaketet

Innehållsförteckning

1. Förord	3
2. Uppdrag	4
3. Om Finlands Svenska 4H	5
4. Om förbundspaketet: processen internt och utdelning	6
5. Utvärderingen: Upplägg	7
5.1 Om mätning och utvärdering	8
5.2 Den interna processen sker enligt följande.....	9
5.3 Intervjuguide	9
6. Utvärdering & analys	10
6.1 Urval	10
6.2 Utvärderingen.....	13
7. Utvärdering	18
8. Slutkommentar: VEM BEHÖVER MIG?	21

1. Förord

I en värld av otrygghet, osäkerhet, möjligheter, gränslöshet - behöver vi oberoende ålder, trygga punkter, kompetensutveckling som är avgörande i vardagen och en fortsatt fostran av hållbarhet. företagsamhet och praktiska färdigheter. Förbundet 4H verkar för barn och unga, i kunskap som handlar om att både ha en fortsatt god vardag men också för att växa framåt - i egen kompetens och utveckling. 4H:s starka värdegrund är bärande där de 4H:na står för: Huvud (kunskap), Hjärta (medkänsla), hand (färdighet) och Hälsa (för ett sundare levnadssätt).

Att ha möjligheten att ta del av ett förbund som 4H:s arbete, vision och fältarbete är en ynnest och ligger som grund för utvärderingen av det förbundspaket som Svenska kulturfonden beviljat sedan 2009. Det som skiljer 4H från ett flertal organisationer är att processen utgår från fältets behov. De 18 medlemsföreningarna är delaktig i en finansieringsprocess som i andra sammanhang ofta styrs från ledningen. Här gör man tvärtom, vilket är inte bara annorlunda: det är en stark form av delaktighet och en god förutsättning för att ett ekonomiskt stöd skall ge effekt.

Svenska kulturfondens förbundspaket utgör betydande andel av föreningarnas verksamhet och i och med att samtliga föreningar har anställda verksamhetsledare kan man också utgå ifrån att verksamheten är på många sätt systematiserad. Delaktigheten i processen gör också att effekten blir mera kännbar: man får som förening önska om ett ändamål eller riktning, förbundet ansöker om föreningsstöd och efter det fördelas finansieringen enligt ansökan som ska vara välmotiverad och transparent. Praktiska kunskaper i en värld där vardagens kunskaper inte är en självklarhet, är på många sätt bärande i 4Hs verksamhet. Föreningarna är kopplade till landsbygden, i nära symbios med utbildningsvärlden och ungdomsverksamhet, kompletterar 4Hs föreningsverksamhet ett utbud som värnar om barn och ungas vardag och framtid. Förmågan att vara flexibel och lyssna in är avgörande för att kunna anpassa verksamheten i föreningarna enligt det behov som finns och som också förmedlas av målgruppen. Det kreativa som handen förmedlar är ett moment som efterlyses på många håll idag. Och en omgivning där man på egna villkor får växa. 4H bidrar med både gemenskap, värme och en start på ett entreprenörskap. Samtidigt som utmaningarna för föreningsbasen är tydliga - målgrupperna är både givande och krävande, finansieringen sårbar och samhällets förväntningar stundtals stora. Här följer en inblick i och utvärdering av förbundspaketet för 4H.

Helsingfors 19.10.2023

*Anna Bertills
Emmy A. Lilliehorn*

2. Uppdrag

Finlands svenska 4H har allt sedan år 2009 mottagit Svenska kulturfondens förbundspaket att fördela till föreningarnas olika aktiviteter. Summan är idag 70 000 €. Nu behöver förbundspaketets nytta och effekt utvärderas. Utvärderingens innehåll och process bestäms utgående från det som det riktade förbundspaketet innehåller och där mäts effekter och resultat. Utvärderingen sker även i form av kvalitativa analyser och jämförelser - här riktas uppmärksamheten främst gentemot mottagarna av föreningsstöden och hur deras verksamhet har utvecklats tack vare de stöd de beviljats. Målsättningen

är att skapa en analys och en utvärdering som hjälper och stöder framåt, som utvärderar effekter och visar både styrkor och utvecklingsmöjligheter. Helheten ska vara transparent och fungera som en grund för samtliga arbeten och beslutsfattande framåt. I själva processen kommer mätningen och utvärderingen att beröra direkt föreningar och den vägen kunna mäta deras erhållna finansiering och ansökan med det resultat det gett. Vilka olika intressenter och samarbetspartners som intervjuas och granskas är något som förbundet själva bestämmer. Själva processen inleds också med att B&J går igenom befintligt material tillsammans med Finlands svenska 4H.

3. Om Finlands Svenska 4H

Finlands Svenska 4H är en riksomfattande och smidig barn- och ungdomsorganisation där man stärker kompetensen i aktivt medborgarskap, samarbete, kreativitet och välmående. Organisationen finns för att barn och unga ska må bra. Uppdraget är att skapa meningsfull verksamhet som ger glädje, insikt och verktyg att hantera vardagen. 4H-verksamheten har en stark koppling till landsbygden och skärgården, med målet att även finnas inom städerna. Verksamheten utgör en bred hobby för barn och unga och är idag en viktig svenskspråkig helhet. Här betonas kreativitet, social innovation, kompetensutveckling och arbetslivets första fas. Under 2023 fokuserar Finlands Svenska 4H på aktivt medborgarskap, hållbarhet och kompetens. Ungdomsarbetet är omfattande och där är inriktningen bl.a. *Alla barns och ungas rätt till en hobby, hur man motverkar marginalisering, stärker klubbverksamhet och hur sysselsättande verksamheten ska nå allt fler unga. När det kommer till att skapa arbetsmöjligheter för unga handlar det om sysselsättningsfrämjande verksamhet som berör grupper, kurser och företagsfostran.*

4. Om förbundspaketets föreningsstöd: processen internt

Svenska kulturfonden beviljar 70 000 € som ett förbundspaket. I processen har föreningar fått påverka förbundspaketets innehåll - förbundet ansöker på basen av de målsättningar och önskningar som finns. Efter det sker den interna fördelningen. Målsättningen i utvärderingen är att mäta nyttoeffekt och genomslagskraft inom ramen för den målgrupp man jobbar med och för. Fördelningen av föreningsstödet sker enligt ansökan och projekt. Inriktningen väljs enligt 4H.s strategiska tyngdpunkter.

I kriterierna som styr fördelningen ges följande grund:

- Barn, unga och personalens kompetens samt som tema:
- 1) skog 2) natur och djur 3) hem och hushåll 4) aktiv medborgarskap

Som viktiga värderingar betonas hållbarhet och tillgänglighet.

Hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet kan vara t.ex. välplanerad användning av ekonomiska resurser. Social hållbarhet innebär bland annat rimlig och jämlik arbetsbelastning inom verksamheten/projektet, tillgänglighet och främjandet av en god arbetsgemenskap.

lakttagande av miljömässig hållbarhet kan innebära att man i sin verksamhet/sitt projekt strävar efter att göra val med låg miljöpåverkan vad gäller t.ex. resande, material och annan resursanvändning.

Tillgänglighet

FS4H strävar till att material och evenemang är tillgängliga för så många som möjligt, och hoppas att föreningarna vill göra detsamma. Tillgänglighet kan innebära t.ex. syntolkning, lättlästa texter och att ordna evenemang i tillgängliga utrymmen.

Föreningarna 2023, erhållna bidrag:

Botnia 3 100
Karleby 3 600
Korsholm 4 000
Korsnäs 3 500
Kristinestad 3 000
Larsmo 4 700
Malax 4 000
Nykarleby 3 500
Närpes 3 100
Vörånejden 4 900
Borgå 3 000
Ingå 4 900
Sibbo 2 350
Raseborg 5 250
Östnyland 4 000
Kimitoön 4 000
Pargas 4 200
Åland 3 000
Totalt föreningar 68 100
ÖsB kaninhopp 1 900
70 000

5. Utvärderingen: Upplägg

Målsättningen med utvärderingen är att mäta genomslagskraft och nyttan av föreningsstödet samt att i en dialog med 4H identifiera utvecklingsmöjligheter och utmaningar framåt. Med andra ord är fokuseringen både på nuläge och framtid. Processen består av intervjuer med samtliga verksamhetsledare (17), diskussioner med ledningen inom 4H och en slutanalys.

Analysens syfte är att skapa en grundläggande och omfattande förståelse för hur föreningsstödet påverkar verksamheten och målsättningen är att identifiera eventuella områden där det ännu kan optimeras. Sett till en effekt för i det här fallet föreningsstödet, kan man även prata om en viss genomslagskraft. En utvärdering av den här omfattningen handlar om en förståelse i första hand snarare än att mäta ett visst och absolut kvantitativt värde.

Att notera i processen kring ansökningar: Vad - Vem - Varför

- VARFÖR - vem efterfrågar aktiviteten
- TIDSPLAN – När genomförs aktiviteten
- HÅLLBARHET - Beaktar ni hållbarhetsfrågor i planeringen och genomförandet av er verksamhet/ert projekt?
- TILLGÄNGLIGHET - Hur beaktar ni tillgänglighet i er verksamhet/ert projekt?
- ANKNYTNING TILL DET SVENSKA I FINLAND
- FÖRKLARINGAR

5.1 Om mätning och utvärdering

Effektmätning är att följa upp i vilken grad en förändring skett med tanke på föreningsstödet och att samtidigt se på samhällsförbättrande aktiviteter som inte skulle ha inträffat utan åtgärden. För verksamheter som genomför samhällsnyttiga insatser och investeringar så handlar effektmätning om att förstå vilken skillnad dessa åtgärder gör för människor eller miljö. Orsaken till att ett stort förbundspaket utvärderas är att kunna minska de utmaningar vi står inför i samhället - här är det en gemensam helhet som utvärderas. Bland olika insatser kan det skilja avsevärt i hur hög grad de ger avsedd effekt. Genom effektmätning får vi kunskap om vilka insatser som fungerar bäst och var det fungerar mindre bra. Beroende på verksamhetsförutsättningar, behov och krav från intressenter, kan den välja att mäta prestationer, utfall och/eller effekter.

Inom uppföljning och utvärdering är det vanligt att mäta tre sorters resultat:

Orsaken till att förbundspaketet ser över genomslagskraft och nytta inom utvärderingen är att man:

- Vill visa resultat - Visa att verksamheten når avsedda resultat i enlighet med dess åtaganden och prioriteringar
- Motivera vidare finansiering genom effekter
- Få kunskap om målgruppens behov och definiera efterfrågan

- Nå insikt om i vilken grad våra olika insatser ger avsedd effekt, för att kunna fatta underbyggda beslut om vilka insatser som ska tilldelas resurser i framtiden.
- Motivera teamen med medarbetare och föreningsaktiva - Få anställda och frivilliga att känna sig stolta över att vara delaktiga i verksamheten, och locka nya medarbetare att engagera sig.
- Bygga tillit och trovärdighet: stärka sin legitimitet och bygga förtroende
- Förbereda nästa steg - Säkra att det man gör ger avsedd effekt, innan man investerar mer resurser och skalar upp till fler målgrupper eller platser

5.2 Den interna processen sker enligt följande

Svenska kulturfonden möjliggör föreningsstödet genom att bevilja helhetssumman till Finlands Svenska 4H som tar emot ansökningar (på förhand) och fattar beslut om bidrag och redovisar sedan till kulturfonden hur bidraget har fördelats. Utvärderingsprocessen sker enligt faserna nedan med undantaget av själva tillämpningen och implementeringen.

Målet med intervjuerna kring föreningsstödet är att mäta hur föreningsstödet används och på vilka sätt - framför allt vilken effekt det haft för enskilda föreningar och medlemskåren samt identifiera det som ännu behöver förbättras och stärkas. Djupintervjuerna har ett tillräckligt sampel eftersom det består av samtliga föreningar som har anställda vilket gör att slutsatser kan dras med en tydlig trovärdighet. Intervjuerna görs via videolänk. Frågebatteriet är uppställt enligt de indikatorer som mäts.

I utvärderingens slutanalys kommer följande tre delar att vara bärande:

Prestationer (outputs) - Har föreningarnas insats levererats i den utsträckning (volym) och på det sätt (kvalitet) som förbundet hade tänkt?

Utfall (outcomes) - Vad blev förändringen för målgruppen efter insatsen jämfört med före insatsen?

Effekter (impact) - I vilken grad orsakades förändringen som uppstod för målgruppen av vår insats och skulle inte ändå ha uppstått.

5.3 Intervjuguide

A. Introduktion

Berätta kort om er förening och er verksamhet - hur ser er vardag ut?

Vilket behov ser ni framåt vad gäller verksamhet?

Vilken efterfrågan finns på verksamheten idag?

Vilka behov kan ni identifiera från fältet?

B. Bedöm situationen före och efter föreningsstödet

Hur har föreningsstödet förändrat er verksamhet?

Hur bra motsvarar kriterierna er verksamhet idag?

På vilket sätt kan möjligheten till föreningsstöd stödja er verksamhetsutveckling på längre sikt?

Vad blir bättre med hjälp av stödet?

Vad kunde ha gjort effekten av det ekonomiska stödet ännu bättre?

C. Målgrupper och ändamål

(utgående från deras ansökan)

Vilket var ändamålet för er ansökan?

Hur jobbar ni idag med målgrupperna?

Hur utvärderar ni själva verksamheten bland målgrupper?

6. Utvärdering & analys

6.1 Urval

I den kvalitativa insamlingsdelen intervjuades 17 föreningar. Föreningarna har egna anställda verksamhetsledare varav samtliga intervjuades. Föreningarna presenteras av verksamhetsledarna varför presentationen nedan ser lite olika ut beroende på hur verksamhetsledaren valt att presentera föreningen. Det är dock den anställdas röst vi hör. I utvärderingen deltog följande:

Botnia 4H

Botnia 4H agerar idag på ett relativt litet område men har en omfattande verksamhet. Som bäst har

föreningen kring 400 medlemmar och tre anställda samt några timanställda till. Inom föreningen finns även eftermiddagsverksamhet med separata anställda.

Karleby 4H

Karleby 4H är en liten men aktiv förening där klubbarna i skolorna är en viktig del av verksamheten. Föreningen har en anställd och åldersspannet är brett: här finns även aktiva grupper i ålder 16-18 år. Verksamheten är speciellt viktig med tanke på det svenska rummet i Karleby

Korsholms 4H

Korsholms 4H-klubb r.f. verkar i Korsholm och Vasa. Korsholms 4Hs kärnverksamhet är olika typer av hobbyklubbar som ordnas i kommunens olika byar. Sommarverksamheten består av matskola, distriktsläger, dagsläger och sommaruppgift. För ungdomar ordnas kurser i samband med arbetspoolsverksamheten och/eller i samarbete med finlandssvenska 4H. Föreningen ordnar även hobbyklubbar, ibland i samarbete med ungdomsverksamheten vid Korsholms kommun. Föreningen ordnar arbetsförmedlingsverksamhet genom arbetspoolen som idag är populär helhet.

Korsnäs 4H

Korsnäs 4H grundades 1930, då i form av en lantmannaklubb. De ordnar klubbverksamhet under skolornas läsår och under sommaren läger och utfärder. Under sommaren kan barn arbeta med sommaruppgifter och ungdomar kan skapa egna företag och få ledning via föreningen. Just nu byggs verksamheten upp igen och där sker en tillväxt kommande år. Verksamheten sker i kyrkbyn, Molpe och Taklax.

Kristinestad 4H

Kristinestads 4H är en ideell förening som jobbar med barn och unga. Föreningen ordnar kurser, läger, tävlingar och utfärder. I 4H lär sig barn och ungdomar genom att göra – ”learning by doing” är vårt sätt att förmedla kunskap. I all verksamhet värderar vi samarbete och omtanke om varandra, om miljön och om vår hälsa.

Larsmo-Pedersöre 4H

4H i Larsmo-Pedersöre är en aktiv förening med ca 200 medlemmar. I föreningen finns två anställda idag och verksamheten är synlig i kommunen.

Malax - Petalax - Bergö 4H

4H-föreningen har året runt verksamhet för barn och ungdomar i åldern 7-29 år. Föreningen samarbetar med olika aktörer så att de kan hålla en hög standard och utbildning pågår varje termin, både för verksamhetsledaren, unga klubbledare och för barn där vi har olika tema kurser/klubbar. Föreningens lite äldre unga reser gärna i form av utbyten och deltar även i nordisk lägerverksamhet.

4H i Nykarleby

Kärnverksamheten är de tjänster som produceras i enlighet med verksamhetsidén antingen direkt för medlemmarna eller för de unga inom skolverksamheten. Föreningen har de senaste åren haft en allt livligare och bred verksamhet, trots utmaningar i samband med coronapandemin, vilket också är tydligt i det att klubbverksamheten ute på fältet växer och skulle ha möjlighet att växa ytterligare. Idag ordnas verksamhet i Nykarleby centrum och i fem byar.

Närpes 4H

Närpes 4H är en ideell förening som jobbar med barn och unga. Föreningen ordnar kurser, läger, tävlingar och utfärder. I 4H lär sig barn och ungdomar genom att göra – ”learning by doing” är vårt

sätt att förmedla kunskap. I all verksamhet värderar vi samarbete och omtanke om varandra, om miljön och om vår hälsa.

Vörånejdens 4H

Under vinterhalvåret håller föreningen olika klubbar i alla skolor i Vörå kommun där det finns underlag. Under sommarhalvåret så håller de läger, evenemang och så har man möjlighet att arbeta med en sommaruppgift om man så önskar. Föreningens medlemmar har möjlighet att delta på 4H torg där medlemmarna kan tjäna egna pengar genom att sälja sina egna produkter. I Vörå satsar man nu allt mera på gruppen högstadielärover också för att möta upp behoven som finns där. Verksamheten är livlig i alla kommundelar.

Kristinestad 4H

Kristinestads 4H är en liten men livskraftig förening med målgruppen barn och unga. idag finns ca 60 medlemmar och verksamhetsledarna har blivit centrala personer för de barn som deltar i verksamheten.

Borgå 4H

Borgå 4H har funnits i sin nuvarande form sedan 1973. Föreningen arrangerar byklubbar, temaklubbar, kurser och läger och deltar i olika evenemang på orten. Föreningen upprätthåller även arbetspoolen "Tjänsteringen" genom vilken ungdomar kan få jobb.

Ingå 4H

Ingå 4H jobbar mest idag med den yngre åldersgruppen barn, det finns en anställd verksamhetsledare och kurser ordnas i hela Ingå. Ett samarbete finns med Ingå församling och verksamhet ordnas i skolor och i ungdomslokaler.

Sibbo 4H

Sibbo 4H har idag ett medlemsantal på närmare 200 och verksamheten pågår ute i byarna - där är tillgängligheten viktig och därmed är också klubbverksamheten en viktig hörnpelare. Det finns också kursverksamhet för de äldre ungdomarna och sysselsättningen är där en röd tråd.

Raseborg 4H

Raseborg 4H är en förening som ordnar klubbar, läger och kurser för barn och unga. Verksamheten riktar sig till 6-29-årigar. Klubbträffarna utgör största delen av deras verksamhet och där gör de en massa roliga saker som ger barnen färdigheter de har nytta av i vuxen- och arbetslivet. Bl.a. pyssel, lekar, matlagning och utevistelse.

4H i Östnyland

Östnylands 4H verkar idag i Lovisa och Lapträsk kommuner och det stora geografiska området gör att man behöver ha en stark närvaro i byarna. I deras verksamhet lär sig barn och unga praktiska färdigheter och kunskaper. Föreningens motto är "4H lär genom handling" och målgrupperna är barn 7-12 år och ungdomar 13-22 år.

4H i Kimitoön

Kimitoöns 4H jobbar mycket nära skolorna idag och det ger ett mervärde. Verksamhet med ledordet hållbarhet är viktigt för föreningen.

4H i Pargas

Föreningen har idag ca.185 medlemmar - en del mera aktiva och en del mindre. Klubbverksamheten är bärande för speciellt lågstadieåldern men även lägerverksamheten är populär.

4H på Åland

Föreningen är den enda som driver egen gård och har därför fler än 5 anställda, varav två enbart är anställda för att driva gården. Gårdsbesök lockar många turister och den delen av verksamheten är unik, även för att gården har gamla anor och visar hur djurskötsel kan ha sett ut tillbaka i tiden. Förutom detta har man klubbar och sommarläger. En populär aktivitet som bidragit till stort intresse är resorna man anordnar, nu senast till en svensk djurpark.

ÖsB kaninhopp

Österbottens kaninhoppare är en klubb under 4H i Österbotten som har samlat in ungdomar, barn och vuxna med kaninintresse. Vi håller klubbar, hoppuppvisningar, träningar, läger och tävlingar. Vi har ett närmare 50 tal medlemmar i åldern 7-50 år.

6.2 Utvärderingen

Frågor - Del 1 - Allmän introduktion

Hur ser er vardag ut - Vilket behov ser ni framåt vad gäller verksamhet?. Vilken efterfrågan finns på verksamheten idag och vilka behov kan ni identifiera från fältet?

Frågor från fältet

“Vår vardag handlar om att möta upp barn och unga i deras vardag, att vara en gemenskap.”

“I vår kommun handlar mycket om idrott - men barn och unga behöver annat också.”

“Idag har vi en omfattande verksamhet med flera anställda, det betyder att administrationen har växt mycket och alla ser inte att speciellt ledarskapet gentemot anställda tar tid.”

“Vi har haft svårare att möta upp ungdomar, vi testar många alternativ nu för att attrahera den åldersgruppen.”

“När man flyttar hemifrån ska man inte äta endast halvfabrikat, man måste klara av vardagskunskap i tid. Det erbjuder vi.”

“Kommunerna betalar egentligen ganska lite för den verksamheten vi gör. Därför är förbundspaketet och föreningsstödet extra välkommet.”

“Vi gör bra verksamhet i vårt förbund - hoppas fonden ser det!”

“Finlandsmodellen är en garanti för vår verksamhet.”

“Vi försöker ordna verksamhet i hela området men det beror också på utrymmen.”

“Det behöver inte WOW hela tiden - vardagslunken är givande den också. Som att tillreda köttbullar.”

“Kontakt nätverket kan ibland vara det svåraste.”

“Konkurrenter finns i överflöd.”

“Allt som kommer in i form av finansiering så går också ut”

Sammandrag av svaren

Vardagen i 4H-föreningar ser både lika och olika ut på fältet. Ett flertal föreningar har växt mycket de senaste åren och i och med att man tagit över verksamhet som t.ex. eftermiddagsverksamhet eller annan klubbverksamhet, har också vardagen blivit mera krävande internt. Flera anställda och timanställda gör att administrationsdelen kräver mera av föreningen men det ger också möjligheter att utöka egen palett med aktiviteter. Inom ramen för Finlandsmodellen existerar idag mycket klubbverksamhet inom ramen för föreningarna. Klubbarna är eftertraktade och platserna fylls oftast omedelbart. Gemenskapen inom klubbarna är viktiga och också det som drar mera aktiva. Flertalet föreningar berättar om vikten av att kunna erbjuda annat än idrott och att 4H inte är ett komplement till det utan en helt egen verksamhet som står sig: här finns en kvalitativ verksamhet som med tanke på tillväxten som sker som bäst och en stigande efterfråga kommer att krävas allt mera av de kommande åren. Finansieringen sägs vara en utmaning för alla och sårbarheten i projektstöd är alltid påtaglig. För barn och unga finns matklubbar, bakklubbar, skruvklubbar, klubbar för djur och natur mfl. och bredden av verksamhet gör också att efterfrågan stiger. Föreningarna vill kunna motsvara den efterfrågan som finns och Finlandsmodellen ger idag en bra verksamhetsgrund för 4H och för verksamhetsledarna genom att syras vardagen av både verksamhet och ledning men även av en gemenskap som skapar förtroende hos målgrupperna.

Frågor - Del 2: Bedöm situationen före och efter föreningsstödet

Hur har föreningsstödet förändrat er verksamhet och hur bra motsvarar kriterierna er verksamhet idag? Bedöm även effekten av stödet

På vilket sätt kan möjligheten till föreningsstöd stödja er verksamhetsutveckling på längre sikt? Vad blir bättre med hjälp av stödet?

Röster från fältet

“Föreningsstödet är A och O och en del av vår verksamhet blir inte av utan stödet.”

“Vår oss är tillgänglighet viktigt och vi försöker möta upp det trots ett stort geografiskt område.”

“Jo men med barn får man ju väldigt tydligt direkt feedback, om det varit lyckat eller inte.”

“Kriterierna passar utmärkt: hållbarhet, gemenskap, tillgänglighet. Allt passar perfekt in.”

“Vi motarbetar slösande av resurser och därför tror vi också att vi via föreningsstödet kan sprida det budskapet vidare.”

“Utan föreningsstödet hade vi ingen kontinuitet. I vissa kommuner är det offentliga bidraget litet trots att vår verksamhet gynnar kommunerna.”

“Vi skulle vilja ha större kontinuitet i vår verksamhet - det är så slitsamt med projekt konstant.”

“Det finns ett stort sug efter ungdomsarbete - men det kräver allt mera av våra resurser. Här skulle vi vilja fortsätta växa. Vi står för en praktisk del av inträdet i arbetslivet.”

“Alla har dålig ekonomi - alla behöver stöd.”

“Utveckling behöver komma från centralt håll. Utveckling mot centralförbundets önskan, kan bli väldigt svårt. Att utvecklas kan vara svårt för att alla tänker så olika. Man följer ju efter förbundets linje.”

“Från den första till sista december har vi inte en cent extra. Det är på håret. Vi är helt stödberoende. Det är fonderna som avgör vår verksamhet.”

“Att den här finansieringen hålls på lång sikt som jag ser som det viktiga.”

“För oss har föreningsstödet varit långt avgörande!

Sammandrag av svaren

Föreningarna upplever i samtliga fall föreningsstödet som livsviktigt för verksamheten - de beviljade summorna är så pass stora att det är kännbart för verksamheten och det ger också en trygghet. Kriterierna som förbundet satt kring hållbarhet och tillgänglighet sitter bra i helheten och det visar förstås även att sättet som förbundet arbetar från gräsrotterna uppåt har betydelse. Det är synligt att föreningarnas önskemål och val av tyngdpunkter även är det som förbundet går vidare med i sin förbundsansökan. Det garanterar också att finansieringen träffar rätt och ger också en demokratisk bild av rörelsen 4H. Finlandsmodellen är omtalad och ger en bra bas för föreningarna. Det är en modell för hobbyverksamhet har som mål att stödja barns och ungas välbefinnande genom att i samband med skoldagen kunna utöva en givande och kostnadsfri hobby. Barn och unga väljer själva vilken hobby de vill ha och modellen anordnas i 249 kommuner under 2022-2023. För 4H har aktiviteterna planerats, byggts och testats tillsammans med målgruppen och kommunernas representanter. Men det räcker inte. För att driva en verksamhet som dels växer och dels söker sin roll efter en pandemi krävs en trygg finansiering och ett flertal finansieringskällor.

Förändringen i verksamheten pekar på gemensamma punkter som:

- a) Verksamheten känner ännu av pandemins nedgång och det tar tid att bygga upp en fysisk verksamhet igen.
- b) Tillväxten kan ske tack vare finansiering och den sker på många håll i praktiken organiskt: föreningarna svarar på efterfrågan från fältet och försöker möta upp. Tack vare de kriterier som föreningsstödet baseras på internt, finns också möjlighet att skapa nya koncept under året om tydligt behov uppstår.
- c) Arbete för unga växer i popularitet - för de som upptäcker vikten i att få arbeta och få de första trevande stegen i arbetslivet. Att via föreningsstöd kunna skapa plattformar som ger unga praktiska arbetsmöjligheter är något som också är ovärderligt på individnivå och samhällsnivå och kan direkt på längre sikt kopplas till sysselsättningen framåt.

- d) Föreningsstödet för 4Hs del har också gett samhället på praktisk nivå ett stöd framåt: barn och unga får ta del av landsbygdkunskap i tidig ålder och det har betydelse även som ett komplement och stöd för bildningssidan.

Frågor - Del 3 - Målgrupper och ändamål (utgående från deras ansökan)

Hur jobbar ni idag med målgrupperna? Hur utvärderar ni själva verksamheten bland målgrupper?

Röster från fältet

“Utvärderingen sker ju konstant - det finns ingen som är så ärlig som barnen.”

“Jag tror det är jätteviktigt att ta upp det som händer i tiden.”

“Vi jobbar främst enligt ålder och behov”. “Efter det givetvis intresse.”

“Vi har större problem att hitta verksamhet som passar högstadieåldern, vi vet att det behövs men vad lockar dem?”

“Det finns alltid barn med specialbehov och många gånger kräver det extra av oss givetvis också.” “ Så att alla får sitt.”

“Svetskursen fick vi bra feedback på! Föräldrarna uppskattade också att vi tog hänsyn till intresset och det gav de unga nya insikter.”

“Vi utvärderar vår verksamhet med styrelsen - en bra styrelse är därför jätteviktigt.

“Vi frågar deltagarna under kursens gång men också efteråt. Det är svårare dock att få feedback av föräldrar.”

“Barnen märker om man är oförberedd.”

“Man hoppas ju förstås att Svenska Kulturfonden ska förstå vilket jobb vi gör.”

“Formulär används ibland men också en muntlig utvärdering.”

“Frågar man barnen i pappersform säger de bara att det är bra. Men i det spontana mötet får vi ärliga svar.”

Sammandrag av svaren

Målgrupperna är barn och unga - i olika åldrar och det är ingen direkt homogen grupp. Tvärtom finns många önskemål och behov i den gruppen som 4H försöker möta upp. En del föreningar driver även eftisverksamhet, vilket visar att det är många olika behov. För de yngre barnen i framför allt lågstadieåldern finns en naturligt pågående verksamhet som efter pandemin kommit på fötter igen. Trots att föreningarna ännu mer eller mindre “betalar av” för pandemins effekter med tanke på medlemsrekryteringen. En del föreningar har lyckats nå kanske den mest utmanande målgruppen: unga i åldern 13-16 år, högstadieåldern, medan flera föreningar lyfter problematiken med att få

verksamhet som passar den här målgruppen. Det som ändå tycks vara växande är arbetspoolerna där unga får börja ta sig an de första jobben och dessutom får praktisk kunskap och erfarenhet vidare i livet. Eftersom sommarjobb inte alltid landar lätt överlag för den här gruppen är det en möjlighet att den vägen få ett första jobb. I ett samhälle där vi talar allt mera om entreprenörskap och hyllar den förmågan, är 4H den organisation som har alla förutsättningar att jobba vidare med den praktiska omfattningen och arbetslivsfärdigheter.

Föreningarna är noga med att utvärdera i det stora hela - och de gör det på barnens villkor. I det här fallet är inte formulär alla gånger det bästa utan rent muntliga utvärderingar i samband med kursavslut kan fungera bäst. I de fall där få utvärderingar finns eller plan för feedback och fortsatt utveckling, kan ett större fokus sättas på den biten framåt. Det behöver inte göras i större eller i komplicerad omfattning utan behöver göras på barnens villkor och med frågebatteri som passar dem.

7. Utvärdering

I ansökan om föreningsstöd lyfts hållbarhet, aktivt medborgarskap, kompetens, tillgänglighet och anknytning till det svenska i Finland. Värderingar och kriterier som kännetecknar 4H-rörelsen. I utvärderingen av föreningsstödet är det en effektanalys och en effekttrappa som ligger som ram kring helheten. Djupintervjuerna skiljer sig inte mycket mellan varandra när det kommer till t.ex. förändring och prestation. Det som går att tydligt få fram är frågor som gäller verksamhetens förutsättningar överlag och utmaningar med målgrupper. Trender och signaler som ses i arbetet är något som föreningsstödet framåt kan ta fasta på och hoppeligen utveckla.

Föreningsstödet upplevda effekt:

Sett till effektrappan kan man säga att den samtidigt mäter de tidigare nämnda prestationerna, utfallen och effekterna. Föreningarnas insats kring föreningsstödet förverkligande har varit helt centralt - man har förbundit sig till volymen och kvantiteten enligt ansökan. På det sättet är det internt lättare att se föreningens prestation- desto svårare kan det vara för utomstående parter att bedöma och känna av transparensen. Här kan utvärderingarnas omfattning i vardagen vara något man kan ta till sig på lokal nivå och använda för bästa möjliga mätning. Själva förändringen och utfallet för stödets del var helt klart det att de flesta verksamheter inte kunde fungera som de gör idag utan Svenska kulturfondens stöd. Med andra ord är förändringen i klubbverksamhet stor, i samtliga fall hade inte aktiviteter sett ut som de gör idag om inte finansieringen stärkts denna väg. Eftersom kommuner inte uppfattas som en allt för trygg finansiell samarbetspart kan man säga att insatsen här var avgörande. Samtidigt som det inte löser helhetspusslet med en sårbar finansiering i form av projekt. Frivilligarbete och föreningsgemenskap är på många sätt en stabil grund för 4H-rörelsen, som för många andra inom tredje sektorns föreningar och förbund. Det är utmanande att säkerställa en långsiktig finansiering men man ser även direkta utmaningar i frivilligarbete där speciellt en lågkonjunktur påverkar

människors vilja att engagera sig - det blir ofta mindre resurser trots att verksamheten behövs mer än någonsin. Rörelsen har flertal olika finansieringskällor varav förbundspaketet och föreningsstödet är en anmärkningsvärd stor del av föreningarnas egna budgeter för verksamhetsåret. Finlandsmodellen har gett nya uppgifter vilket också betyder mycket sett till finansieringen. Följande signaler i utvärderingen framkommer. Signaler som kan innebära att verksamheten behöver mera stöd och utvecklingsmöjligheter och som motiverar det stöd som ges och som många hoppas kan öka.

➔ I flertal intervjuer framkommer det faktum att verksamheten kräver allt mera kunskaper inom socialt arbete för personalen. Barn och unga har ofta behov av extra stöd i verksamheten och det ställer givetvis krav på personal och omfattningen av det stöd man kan ge. Det problematiska i klubbverksamheten är också att gränsdragningen är svår: barn och unga tyr sig ofta till personalen och där kan ibland framkomma frågor som är svåra för personalen. En möjlighet här är att personalen utbildas extra när det kommer till socialt arbete och stöd.

➔ En bättre och tydligare kontakt till föräldrar efterfrågas och behövs. Deras input och feedback är viktig och kontakten likaså. Det skulle ge en bättre plattform att fortsätta utveckla verksamheten.

➔ Ta sikte på det förebyggande arbetet med Finlandsmodellen. Samarbete med aktörer som kommuner är viktigt men även andra behövs. Ungdomar står inför ständiga utmaningar kring hälsa. 4H står för verksamhet som stöder unga i att hantera stress och utmaningar, i samarbete med fler samhällsaktörer.

➔ Entreprenörskapet förändras och växer. Ungdomsarbete överlag förändras och behöver mera i kombination med behovet av kunnande inom entreprenörskap. Pooler med unga vad gäller arbetsuppdrag behövs och därmed också skolningar, tid för handledning med tanke på kunskapsläget - satsningar på att lyfta deras kunskaper vad gäller djur, natur och skapande. Med teknologin som drivkraft och samtida förändringar i arbetsmarknaden, kan 4H-rörelsen spela en viktig roll i att utveckla kompetenser som digital kompetens, entreprenörskap och andra färdigheter som är relevanta för framtida yrkesliv.

➔ Landsbygds kunskap behövs framåt för samhällets fortsatta utveckling. Det som görs här tack vare föreningsstödet ger ringar på vattnet åt andra frågor: framför allt kring landsbygdens framtid. Vi ser en fortsatt urbanisering där rörelsen inom 4H kan bidra till landsbygdsutvecklingen genom att stödja och lyfta barn och unga som är intresserade av jordbruk, landsbygdens företagande och kompetens inom hållbarhetsområdet.

➔ Satsning på administration och planering behövs, så även utvärderingen men också på att bedriva påverkansarbete gentemot kommuner.

8. Slutkommentar: VEM BEHÖVER MIG?

“Vem behöver mig” frågar sig unga när det kommer till deltagande i arbetspoolen arrangerad av föreningar inom 4H. Frågan vittnar om att det finns ett behov på många plan av att besvara den frågan. Svaret är givetvis: samhället behöver dig. Sett till ungdomsbarometern 2022 är framtidstron vacklande för barn och unga. Tron på något sedan, på något bättre, på egna förmågor. På livet. Verksamheter som 4H arbetar med att tillföra gemenskap, fotfäste och kunskap på en praktisk nivå vilket uppskattas av målgruppen. Och som är till nytta för samhället, för att stödja demokratiska värderingar och delaktighet.

Det aktiva medborgarskapet, hållbarhetsfrågor i vardagen och kompetens som är skraddarsydd för olika åldersgrupper. Det är viktiga hållpunkter för målgruppen där även de svenskspråkiga unga visar en nedgång i upplevelsen av att livet har ett mål och en mening. Minoritetsfrågan vad gäller språket påverkar men också sexualitet, identitet och “att tillhöra något”. Här har Finlands Svenska 4H med dess alla föreningar en stor roll men också ett ansvar i att skapa de bästa förutsättningarna.

Hållbarhet ses som en generationsfråga men ännu är inte klimatfrågan en direkt ungdomspolitisk fråga i officiella sammanhang, det är förhoppningsvis som med digitaliseringen: De unga ser hållbarhet som en del av livet. Inte någon specifik fråga för deras del utan en naturlighet i deras förhållningssätt och vardagsvak stöder just ett bättre samhälle. Samtidigt ser vi också att ny generationsforskning pekar på större konsumtion trots ett hållbart förhållningssätt.

Sett till föreningsstödet är det en stödform som används enligt det som föreningen också behöver och ansöker om. Utan stödet skulle det vara svårt att satsa i den form och omfattning som gjorts. med andra ord är det ett bra läge att nu tänka framåt: *kan man ta stödet ytterligare ett steg eller kan man med hjälp av det starta upp verksamhet som i sin tur är mera långsiktigt planerat? Finns nya samarbetsaktörer: i näringslivet och i det offentliga där man kan mötas kring t.ex. arbetspoolen eller vardagskunskap? Hur påverkar 4H egentligen regionens framtida livskraft?* Dessa frågor är bärande framåt även om de upplevs stora och ibland ogripbara. Föreningsstödet har en god effekt och en märkbar sådan och det har även klart att göra med att processen börjar genom delaktighet och styrs i en cirkel: man får själv som förening dra upp riktlinjerna för kommande år. Det sårbara är givetvis som alltid att man inte kan garantera allt för mycket långsiktig finansiering men å andra sidan kan man under projektiden ta verksamheten visare i önskad riktning även kring nya källor till finansiering.

Kommunernas andel är intressant och behöver uppmärksammas - inte enbart genom Finlandsmodellen utan även via andra delar som t.ex. välfärdsarbetet. Hur kommer vardagskunskapen att stötta bildningen framåt i kommunerna? Eller den fria bildningen?

Så vem behöver mig i samhället eller kommande arbetsliv? Den frågan är berättigad och bör höras. Det går att se sambanden mellan en stark 4H rörelse i Svenskfinland och demografisk utveckling samt regionernas livskraft och kunnande. Kan man ytterligare erkänna den utåt och ta en tydligare plats? Idag gäller det ofta att kunna argumentera ur ett samhällsperspektiv där värderingar är det viktiga - prestationen bedöms också ur ett värderingsperspektiv. Här har 4H-rörelsen en stor utmaning framåt: att ta en given plats, att argumentera för den och att lyfta tydliga samhällskopplingar

till en vardag där föreningarna möter barn och unga. Den diskussionen bör också kunna säkerställa och öka finansieringsbredden på sikt där effekten alltid behöver kunna diskuteras för fortsatt utveckling och transparens.

Källor

[Skrift-om-unga-och-arbetslivet-FINAL.pdf \(futuraion.se\)](#)

[Ungdomsbarometern - Ungdomsbarometern](#)

[Ungdomsbarometern 2022: Svenskspråkiga unga mår sämre, men pandemins konsekvenser inte enbart negativa – Magma](#)

[Publikationer - tietoaanurista.fi](#)

[Microsoft Word - 4hhistoria.doc](#)

[Kan man lära sig förändrings aktörskap? - Sitra](#)

[Framtidsbarometer: Finländarnas framtidstro vacklar inte ens i kriser - Sitra](#)